

VEILEDNING - ETABLERING AV AKUTTMOTTAK I ØYER KOMMUNE

Utkast per 23. november 2015

Om veilederen

Etablering av akuttmottak må skje i tråd med offentligrettslig rammeverk, herunder aktuelle lover og forskrifter, samt det kommunale planverket (regulering). Denne veiledningen er ikke uttømmende, men tar for seg de mest sentrale elementene med hensyn til hva som krever søknad, vilkår og dokumentasjonskrav samt prosess ved behandlingen av søknader i forbindelse med etablering av akuttmottak. Veiledningen er gitt som et hjelpemiddel i tidligfase for den som vurderer å etablere et akuttmottak, men enda ikke har levert inn søknad om søknadspliktige tiltak.

Forholdet til plan

Dersom den endrede bruken havner i strid med det regulerte formålet i planverket, må det søkes dispensasjon fra gjeldende plan. Søknad sendes til Øyer kommune, teknisk sektor ved Bente Moringen (fagleder planenheten). Saken utredes og fremmes for planutvalget, et politisk organ som er delegert behandling og vedtak om plansaker, herunder dispensasjonssøknader. Planutvalget har faste månedlige møter.

Kommunen har ingen lovbestemt frist for å behandle dispensasjonssøknader, men skal innen 3 uker gi et foreløpig svar som angir forventet saksbehandlingstid.

Nabovarsling skal skje på samme måte som for søknad om bruksendring (se eget kap./avsnitt under).

Bruksendring

Det vil bli stilt krav om søknad om bruksendring for drift av akuttmottak i alle tilfeller. Ved søknad om midlertidig bruksendring vil Øyer kommune vurdere om enkelte mindre alvorlige tekniske mangler kan kompenseres med tilfredsstillende organisatoriske tiltak eller andre særskilte vilkår for tillatelsen og dens gyldighet.

Søknadsskjema finnes på hjemmesidene til Direktoratet for Byggkvalitet (DiBK):

<http://www.dibk.no/byggeregler>.

Bruken må beskrives

Med utgangspunkt i den avtale og de krav og retningslinjer som er angitt fra UDI, skal minimum følgende besvares:

- hvor mange personer søkes det om at samtidig skal kunne oppholde seg i mottaket
- hvilken sammensetning vil beboerne ha med hensyn til nasjonalitet/språk, alder (barn/voksne) og funksjonsevne/helse (behov for særskilt tilrettelegging)?

- familiesituasjon (enslig, med familiegruppe eller annet følge), andelsvis for beboere som etter avtalen kan få opphold ved mottaket?
- hvor langvarige vil oppholdene kunne være for enkelte (reelt)?
- hvilke tjenester vil bli tilbudt og/eller utført i mottaket (klesvask, renhold, matservering, sosiale og helsefremmende aktiviteter, nettilgang o.a.) og hvem skal utføre disse tjenestene (personal/eksterne/beboere)?
- har personal midlertidig eller varig opphold ved mottaket (drar de hjem etter endt arbeidstid)?

Fasilitetene må beskrives

- Oppdaterte plantegninger med angivelse av;
 - o romfunksjon (alle rom, også tekniske rom, vaskeri o.l.)
 - o persondimensjonering av oppholdsrom:
 - Hvor mange personer skal maksimalt oppholde seg i hvert rom og totalt i et område?
 - Hvordan plasseres personer med hensyn til familiesituasjon, alder og funksjonsevne?
- Utomhusplan/situasjonsplan med angivelse av
 - o adkomst for transport og gående, parkering og snuplass/utkjøring («angrepsveier»)
 - o oppholdsareal
 - o tilgangspunkt teknisk infrastruktur (bl.a. evt. vann for brannslukking)
- Teknisk tilstand *beskrives* og status gis mht. evt. avvik i offentlige tilsynsrapporter (se under). Fokus på sikkerhet, helse og arbeidsmiljø:
 - o Brannteknisk tilstand
 - alarmanlegg, sprinkler, slukkeutstyr, ledesystemer og annet som følger av Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn
 - Utskifting av anlegg er søknadspliktig tiltak og må behandles og godkjennes av kommunen som bygningsmyndighet *før* lokalene kan tas i bruk
 - rømningsveier og brannstiger (er rømningsveier forskriftsmessige i dimensjonering og utforming, og kan vinduer og brannstiger som er forutsatt som rømningsveier åpnes/brukes trygt o.l.)
 - o Elektrisk anlegg;
 - dimensjonering i fht. den bruk og belastning det søkes om
 - forskriftsmessig stand (jording mm)
 - o Vann og avløp:
 - *tilstrekkelig dimensjonert* i forhold til den bruk det søkes om:
 - avløp: gyldig utslippstillatelse (ivaretatt hvis offentlig tilknytning)
 - vann: gyldig godkjenning fra Mattilsynet (ivaretatt hvis offentlig tilknytning)
 - o Helse og arbeidsmiljø
 - sopp/råte
 - ventilasjon (type og tilstand/effekt/rengjøring) og avtrekk

- dagslys/utsyn
- personalrom (låsbar dusj, omkledding/garderobe, wc, eventuelt hvilerom og andre fasiliteter for evt. personal som overnatter/har lengre opphold/bolig ved mottaket)
- nøkkelsystemer og avlåsningsmuligheter;
 - rom som beboere ikke bør ha tilgang til
 - særlig viktig der det bor barn, f.eks. med tanke på etsende væsker, elektriske innretninger og annet som kan volde skade ved uhell
- vaktbu/mottak/resepsjon; plassering og utforming
- nødalarm o.l. (plassering)
- fysisk tilrettelegging for utførelse av kommunale helsetjenester

Forebyggende tiltak

Risikovurdering og sårbarhetsanalyse

Virksomheten skal identifisere og gjøre skriftlig rede for faktorer ved virksomheten og lokalene som medfører risiko for at det oppstår uønskede hendelser som kan medføre fare for liv og helse. Det skal videre gjøres rede for forhold ved virksomheten og fasilitetene av betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

Risikofaktorene skal klassifiseres etter sannsynlighet og konsekvens.

Det skal videre gjøres rede for hvordan ulike faktorer kan påvirke hverandre og øke risikoen.

Det skal gjøres en analyse/vurdering av den sårbarhet som finnes med hensyn til evnen til å håndtere en eventuell uønsket hendelse/krise.

Vurdering av mulige tiltak for å oppfylle krav til helse, miljø og sikkerhet

Sikkerhet

På bakgrunn av ovenstående skal det angis hvilke tiltak som vil bli eller er iverksatt for å forebygge uønskede hendelser/ redusere risikoen samt tiltak for å redusere sårbarheten for de tilfeller av at uønskede hendelser/krise oppstår. Tiltakene kan være av teknisk og organisatorisk art.

Helse og arbeidsmiljø

Det finnes krav til å sikre gode helseforhold og godt arbeidsmiljø i en rekke lover og forskrifter. Kravene gjelder både teknisk tilstand og andre forhold av organisatorisk art som kan gjelde for den aktuelle virksomheten. Noen krav gjelder alltid, andre avhenger av lokalisering, fasilitetenes tilstand og utforming, samt hva virksomheten går ut på og hvordan virksomheten er innrettet. Det er tiltakshavers ansvar å sette seg inn i de offentligrettslige regler som gjelder og påse at kravene er oppfylt enten dette ligger til eier eller drifter av virksomheten.

Vilkår for brukstillatelse

Bygningsmyndigheten stiller som vilkår for brukstillatelse, at alle krav stilt i lov eller forskrift er oppfylt og at det er utført/iverksatt tiltak som bidrar til at sikkerhet, helse og arbeidsmiljø er på et tilfredsstillende nivå.

For å vurdere dette vil bygningsmyndigheten legge til grunn tiltakshavers ROS-analyse, innsendt redegjørelse og dokumentasjon, sett i forhold til krav stilt i lover og forskrifter samt egen befarings av lokalene.

Videre vil kommunen kunne rådføre seg med aktuelle tilsynsmyndigheter innen brann og helse før bruksendringstillatelse gis og forutsette at aktuelle tilsynsmyndigheter til en hver tid finner forholdene knyttet helse, miljø og sikkerhet tilfredsstillende.

Se egen liste over de mest aktuelle tilsynsmyndigheter.

Dersom eventuelle avvik av bygningsmyndigheten vurderes å kunne kompenseres av andre tiltak, vil brukstillatelse likevel kunne gis der loven tillater dette.

Dersom objektet/lokalene og/eller virksomheten observeres å være i strid med de vilkår og krav som ligger til grunn for tillatelsen, vil bruken anses å være ulovlig og det vil bli gitt pålegg om retting eller opphør av den ulovlige bruken. Pålegget vil avhenge av hvordan bygningsmyndigheten, evt. i samråd med aktuell tilsynsmyndighet, vurderer alvorligheten av avviket.

Særlig om forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn

Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn stiller særskilte krav til brannforebyggende tiltak i særskilte brannobjekter. Etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 a. vil asylmottak alltid være slike særskilte brannobjekter.

Kravene som stilles i Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn gjelder både teknisk tilstand og utstyr og organisatoriske forhold som forebygger brann og som reduserer sårbarhet og konsekvens ved brann.

Det stilles krav til dokumentasjon, brannvernleder, opplæring og brannøvelser, instruksjoner og planer, vakt og overvåkning. Det stilles også krav til at det gjennomføres ekstraordinære tiltak ved drifts- og bruksforhold som kan lede til markant økning i faren for antennelse eller brannspredning.

Øyer kommune vil alltid påse at det utføres i brannverntilsyn i forbindelse med søknad om bruksendring til asylmottak.

Offentlige pålegg og tilsynsrapporter

Selv om det ikke foreligger pålegg fra tidligere bruk, vil den nye/endrede bruken til asylmottak medføre at tekniske og organisatoriske forhold ikke lenger er forskriftsmessige. Vi ber likevel om redegjørelse for eksisterende pålegg og status i retting av avvik.

Vi vil derfor ha opplysning om hvilke offentlige pålegg eller tilsynsrapporter med påpekte avvik fra lov eller forskrift som foreligger og som ikke er blitt oppfylt/utført og godkjent. Dette gjelder blant annet brev/tilsynsrapporter/pålegg fra:

- o Lillehammer region brannvesen
- o Feiervesenet
- o Vann- og avløp (Øyer kommune, teknisk sektor)
- o Elektrotilsyn ved Gudbrandsdalen Energi
- o Arbeidstilsynet

- Mattilsynet (serveringsbevilling og privat vannkilde/anlegg)
- Heiskontroll

Tilsyn som gjennomføres i forbindelse med søknad om endret bruk

Det må minimum påregnes at det gjennomføres brannverntilsyn i forbindelse med bruksendringen. Akuttmottakene vil være særskilte brannobjekter, regulert av Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn.

Tilsynsrapportene vil danne grunnlag for de vurderinger plan- og bygningsmyndigheten gjør med hensyn til sikkerheten ved endret bruk.

Tekniske og organisatoriske tiltak som bidrar til å redusere risiko for brann eller annen fare for liv og helse, eller som bidrar til å redusere sårbarheten ved en oppstått brann/krise, vil vektlegges ved behandling av søknaden om bruksendring.

Risikoen, sårbarheten og tiltakene for å oppnå en tilfredsstillende situasjon må sees i sammenheng med den risiko som følger av fasilitetenes lokalisering, utforming og tekniske tilstand og selve virksomheten/bruken det søkes om.

Som underlag for å vurdere om det er forsvarlig å gi bruksendringstillatelse vil det bli krevd en analyse av risikoen og en redegjørelse for hvordan risiko og sårbarhet er avbøtt/kompensert gjennom tekniske og organisatoriske tiltak.

Nabovarsling

Naboer skal etter plbl.§21-3 varsles ved søknad om bruksendring og gis en frist til å uttale seg. Dersom samtlige naboer skriftlig samtykker før fristens utløp kan bruksendringstillatelse likevel gis før fristen utløper.

Skjema for nabovarsling finnes på <http://www.dibk.no/byggeregler>. Naboliste fåes ved henvendelse til teknisk sektor, byggesak.

Det må dokumenteres at varsel er gitt samtlige naboer, dersom søknaden skal kunne behandles, enten ved naboens påtegning på skjemaet eller gjennom rekommandert sending til rett postadresse.

Andre søknadspliktige tiltak

I forbindelse med oppfyllelse av ulike krav til objektet og virksomheten, kan det være nødvendig med gjennomføring av søknadspliktige tiltak utover selve bruksendringen, for eksempel ved utskifting av teknisk anlegg, brannalarm o.l. Det må da søkes særskilt for disse tiltakene og plan- og bygningslovens krav til ansvarsretter mv. må dokumenteres oppfylt.

Vi gjør oppmerksom på at det er ikke tilstrekkelig at aktuell tilsynsmyndighet anser at løsningen er tilfredsstillende dersom den er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven. Søknad må sendes til Øyer kommune, teknisk sektor som bygningsmyndighet.

For byggetiltak etter plbl. § 20-1 d. er kommunens frist for saksbehandling etter at nødvendig søknadsdokumentasjon er innkommet, 12 uker.

Etter at midlertidig brukstillatelse er utløpt

Endring av bruk til ordinært asylmottak eller annen bruk enn akuttmottak

Ved søknad om ny midlertidig brukstillatelse eller varig bruksendring etter at midlertidig brukstillatelse er utløpt, vil dette utløse krav om ny søknad om bruksendring og nye offentligrettslige krav til objektet og virksomheten vil være aktuelle.

Endring av bruken til ordinært mottak medfører endringer i organisering av virksomheten, tjenestetilbudet og oppholdets varighet, på lik linje med andre bruksendringer. Det vil blant annet trolig oppstå krav om søknad om bygningsmessige tiltak ved etablering av andre kjøkkenløsninger mv. da beboelsen i større grad vil være basert på selvhusholdning. Det vil også medføre at en del organisatoriske tiltak avsluttes, f.eks. at nattevakthold reduseres, og dermed må det også påregnes at tekniske mangler må rettes i forhold til gjeldende lover og forskrifter og den risikoen som nå vil være ved objektet.

Øyer kommune anbefaler derfor at tiltak som det må påregnes krav om ved endret bruk til ordinært asylmottak eller annen etterbruk, vurderes allerede ved endring til akuttmottak med hensyn til en eventuell overgang til ordinært mottak.

Gebyr

Alle søknader er gebyrpliktige. Se gjeldende gebyrregulativ ([lenke til nettstedet i kommunen eller henvisning til Servicetorget](#)). Endringer vedtas i kommunestyret 27. november og vil gjelde fra 1.1.2016.